

Sarcok és harcok a költségvetésben

Az új kormány megalakulása óta éves szinten a GDP 2,5%-át meghaladó mértékben jelentette be átmeneti adó- és járulékterhek kivetését. Három évig sújtja különadó a pénzügyi, az energia és a telekommunikációs szektort, továbbá a bolti kereskedelmet. 14 hónapon át 2,8 millió embertől veszik el a kötelező magánnyugdíj-pénztári befizetését.

Részben ezekkel a lépésekkel kívánja a kormány áthidalni az ambiciózus adócsökkentési szándék és a rögzített egyensúlyi cél miatt szűkös költségvetési mozgástér ellentmondásait. Ennek a **választott gazdaság- és pénzügy-politikai „kúrának” azonban komoly kockázatai vannak:**

1. **Az Alkotmánybíróság később több sarcoló intézkedést visszamenőlegesen is hatályon kívül helyezhet.** A kötelező magánnyugdíj-pénztárakba, hosszú távra rögzített keretek között történő tagdíjbefizetés elterelése ellentétes a jogbiztonság elvével. A célzott különadók közgazdaságilag leginkább jövedelemadóként értelmezhetőek. Ezeknek a bevezetés évében való teljes mértékű alkalmazása könnyen alkotmányellenes lehet. (Különösen kérdéses a helyzet a frissen bevezetni tervezett adóknál, ahol a törvény kihirdetése után még meg kell várni a kötelező felkészülési időt is, azaz a törvény idén már csak néhány napra léphet életbe, mégis az egész évre számított összeg befizetését kérik.)

A magánnyugdíj-pénztári befizetések átirányításánál a kormányzati kommunikációban is felmerült az érintettek kompenzálásának szándéka. Ha azonban a kompenzáció például a 2012-ben újrainduló magánnyugdíj-pénztári befizetések kiegészítésével (amolyan békekölcsön törlesztésként) történik, akkor a most (átmenetileg) átirányítandó befizetéseket aligha engedi majd az Eurostat kormányzati bevételként elszámolni.

Mindezek miatt - ha az Alkotmánybíróság vagy az EU intézményei a költségvetés készítésekor feltételezettől eltérő, a fentiekben jelzett döntéseket hoznának - **a jövő évi költségvetést a végrehajtás során súlyos, kiigazító intézkedéseket követelő csapások érhetik.**

2. **A magánnyugdíj-pénztári befizetések elterelése azt jelenti, hogy az államháztartás egyensúlyi helyzete – módszertani jellegű változtatások nélkül - 2010-hez képest 2011-ben GDP-arányosan nem 1 százalékponttal javul, hanem néhány tizedszázalékkal romlik.** Ezt az EU intézményei erős kritikával illethetik a konvergencia program tárgyalása és a jövő év első felében meginduló szorosabb gazdaságpolitikai konzultációk során. Jelenleg az EU-ban mindenhol a költségvetési fegyelem erősítése, nem pedig a lazítás van napirenden.
3. **Az átmenetinek szánt adóintézkedések talán legnagyobb problémája, hogy könnyű bevezetni őket, de később – főleg ebben a nagyságrendben - nagyon nehéz a kivezetésük, pótlásuk.** A következő években várható gazdasági növekedés ehhez önmagában nem teremt elegendő forrást, különösen, ha figyelembe vesszük a további adócsökkentési szándékot is. A választott kúrával időt lehet nyerni, de ennek csak akkor van értelme, ha azt sikerül felhasználni mélyebb átalakítások előkészítésére és megvalósítására. (Amelyek révén később a költségvetés kiadásai csökkenhetnek, ellensúlyozva a rendkívüli bevételek kivezetését.) Ha ezek hiányában az ideiglenesnek szánt intézkedések tartóssá válnak, annak idővel egyre növekvő gazdasági hátrányai, növekedést visszafogó következményei lesznek. Például a bankok aktivitásának visszafogása, az üzleti fejlesztések elmaradása, az ország tőkevonzó képességének csökkenése formájában.